

Del moment

Si no fos per aquest amor que sentim per totes i cada una d'aquestes coses que engendren en el nostre sentiment una visió clara de tot el que és i representa per als catalans la paraula llibertat, no tindriem necessitat de cobrir-nos amb les mans els ulls. Perquè avui, el qui sap comprendre i vulgui meditar sobre la transcendència de l'hora que vivim, segur que el calfred li arribarà no solament a la tebior de les artèries, sinó que davant la trivialitat de certs fets detestables, desitjaria veure's privat del precuat do del sentir, per evitar que hagin d'ésser les seves mateixes oïdes les conductores d'unes paraules que forçosament li han de trossejar el cor.

L'home, sigui la que es vulgui la seva ideologia, si veritablement sent neguit de puixança, i anhela un benestar per a tots, que vol dir sacrifici incondicional i els seus actes són per damunt de tot amarats d'una sinceritat, en els moments actuals, cru és el dir-ho,—més la mateixa nitidat ho delata—s'ha vist en el primer grau del defraudament que equival a la traïció, a la burla i al menys preu dels seus sacrificis desinteressats, ja que per ésser soferts quietament li donaven un doble valor.

Lluny és de nosaltres l'intent de deixar llatzerats sentiments i susceptibilitats. I molt més lluny volem encara que romanguí la tirania, per això no voldriem veure la nostra terra rica i plena, si la riquesa i la cobejant-se li pervingués d'una discòrdia, ja que fóra la seva opulència filla de l'opressió i mai però mai un home es pot sentir feliç, si el gaudi li prevé de les múltiples combinacions amb què conta l'esclavatge.

Sinceritat és mesura justa i adequada, i si els actes són calibrats de tal faïso, fàcilment es podrà suprimir el tot i el res, el gens i el massa, extrems tots ells perjudicials i que, podem estar ben segurs, ens conduïrien tard o d'hora a la més desesperada situació.

TEMES D'AGRICULTURA

Els pugons dels fruiters, de les hortalisses i de les flors

Els que cuiden arbres fruiters, igualment els hortolans, comproven sovint les dificultats amb què es troben moltes vegades per a destruir els pugons blancs, verds, foscos i negres que infesten la majoria d'arbres i altres plantes: ametllers, presseguers, pomeres, entre els primers, faves i llegums entre els altres i tota mena de flors.

La manera rapidíssima com es multipliquen els pugons, és extraordinària; moltes vegades n'hi ha prou amb retardar un o dos dies els tractaments insecticides perquè no puguin ésser detingudes les invasions dels pugons, els estralls dels quals no es limiten solament als de les collites pendents, sinó que fan sentir-se en el debilitament dels arbres atacats, reduint les collites problemàtiques dels anys següents.

Els productes més recomanables per a combatre els pugons, són: la nicotina, la quàssia amargant i el piretre, aquest darrer menys emprat degut al preu relativament crescut. Tots tres productes donen resultats positius, si són degudament i oportunament aplicats.

Cal en la lluita contra els pugons i com a primera providència, vigilar les plantacions i aplicar-hi els insecticides així que es descobreix una colònia dels esmentats insectes per insignificant que sigui, repetint els tractaments a les 48 hores següents.

Els preparats amb Nicotina tenen efectes curatius i s'evaporen ràpidament.

Els preparats amb Quàssia amargant podent ésser emprats preventivament. Han estat experimentats extensos fruiters els quals tractats amb Quàssia, a la primera quinzena de maig, han estat pre-

servats de pugons d'una manera completa. La barreja de Nicotina i Quàssia amargant (meitat per meitat) dona bons resultats. Cal fer observar, tractant-se de Quàssia, la conveniència de suspendre l'aplicació 15 dies abans de collir les fruites, pels regustos desagradables que poden adquirir.

Més que convenient és indispensable sotmetre els fruiters als tractaments que els posin a cobert de les invasions d'insectes, si es vol obtenir dels esmentats arbrats els rendiments i beneficis que es poden esperar d'ells. Una de les causes a la qual es pot atribuir perquè no es tracten amb la deguda oportunitat els fruiters, igualment que moltes hortalisses i flors, és deguda a què els agricultors no tenen a mà oportunament els remeis o preparats insecticides que haurien d'aplicar, puix si són ells mateixos els que els han de confeccionar, no són aplicats en el moment degut.

Aquest inconvenien es pot fàcilment solventar adquirint directament del comerç les fórmules, com si diguéssim específics, que la indústria prepara per a defensar les collites contra les invasions d'insectes o dels paràsits vegetals que les delmen.

Si els específics són de marques acreditades i sèries, el procediment o seguir més ràpid i fins més econòmic, és adquirir-los d'aquestes i aplicar-los sense perdua de temps.

Per tant cal proveir-se sigui com sigui d'un adequat insecticida, assegurant així els conreus de les invasions dels tan terribles destructors de les produccions de fruites i hortícoles, que per dissort solen manifestar-se així que els aires primaverals inflen els borrons i vesteixen de tendrefullam tota mena de plantes agrícoles.

A. R.

Atenció!

al carrer Major, 96, primer pis, cada divendres i dissabtes es faran massatges facials, manuals i amb aparells elèctrics de raig ultra violeta; també es farà manicura.

Passa la primavera

Baix aquest títol, vaig llegir, en LA FARGA publicada el 19 del mes en curs —gràcies a un bon amic que té l'amabilitat d'enviar-me-la setmanalment— un tema, la lectura del qual, en moments de lleure, m'ha causat enveja. Una enveja limitada, però enveja.

Ací, també la sentim la primavera...

El sol ja escalfa més, els ocells també canten, el cel és més lípid...

La guerra dels homes no és prou per a ofegar tota aquesta manifestació de joia que és la primavera. La representant de la naturalesa en aquest període d'engalament de la seva vida.

Primavera!...Quina evocació de temps pretèrits em desperta aquesta frase!

Tots els que avui som lluny de les respectives llars en defensa de tot allò que constitueix la nostra vida i la nostra llibertat, ultra guerrers, som homes, i davant d'aquesta terra terra estèril, enmig d'aquests poblats abandonats pels seus habitants, obligats a fugir per a no ésser esclafats per l'enderrocament de les pròpies llars, davant d'aquesta terra accidentada i muntanyosa, negra, sense color de vida, sense un miserable arbrissó que li doni atractiu, com una cara sense ulls, encara que només en la claror del sol, en la vivesa del cel i algun que altre reconet verdejant que la naturalesa s'ha dignat deixar-hi, també sentim la primavera.

Però, no aquesta, la d'ací; una altra.

La nostra primavera és l'evocació de l'altra, de l'autèntica primavera, que està en el destí de cada un de nosaltres el perdre-la per sempre o el recuperar-la per a viure-la més intensament i amb una llibertat més àmplia.

Ací, la primavera, no és aquella, radiant, plena de llum i de colors. No és aquella verdor esplendorosa, de vegetació fecunda que es manifesta en els nostres boscos i en les nostres prades de Catalunya, ni és aquella vermellor de galtes, que palesa la magnificència de fecunditat i de vida, en el rostre de les noies.

Ací, la primavera no és més que una minsa exhalació.

Ací, la terra és miserable, rocosa, estèril...

La vida n'ha fugit esporuguida. La guerra l'ha foragitada. La gent, tots humils treballadors del camp, l'únic element que donava vida a la misèria d'aquestes contrades, s'ha vist obligada per l'amenaça constant de la metralla anihiladora, evacuar-les. Han fugit, trèmuls,

plorosos, vers altres llocs on hi hagi un xic de garantia per les seves vides, un refugi pel seu cor i un consol per les seves penes.

Per ells no hi ha primavera possible.

Desconeixedors la gran majoria, del perquè de les nostres lluites i de les nostres ànsies, al fugir dels seus pobles i de les seves llars, ho han deixat tot.

La misèria dels seus poblets, l'estèritat dels seus camps i una existència d'esclaus, constituïa tota la seva vida.

Per ells, les magnificències del món modern, han passat completament desaparebudes. —No vull dir amb això, que siguin menys feliços.—

Ells, enclosos en els seus àmbits d'ignorància i senzillesa, també sentien, com nosaltres, la primavera i la felicitat.

Avui, però, ho han perdut tot. Encara que no sentien conscientment els efectes del dinamisme bèl·lic, per aquest motiu, precisament, en són els més afectats.

Ací, no es parla de primavera. I al sentir-ne parlar, precisament, devem confessar-ho, és quan sentim enveja.

Tots la recordem, la primavera. La recordem en el més pregon. Quan en el temps de la infantesa, que per inconsciència la veïem doblement florida i quan ja homes, sabíem apreciar-ne conscientment tot el seu valor efectiu i simbòlic...

Ací també la sentim. L'escalforeta

del sol, la tebior de l'aire i la limpidesa del cel, ens ho indiquen. I freturosos, evocant altres temps, cerquem en el cant dels ocells, cerquem en l'aridesa d'aquestes muntanyes, un brinet d'herba, un xic de verdor en els misèrrims matolls, com una prova més, com una prova irrefutable de què vivim la primavera.

Encara que no la veïem, la sentim, la primavera. Ella amb els seus effluvis màgics, ens fa sentir les seves influències, esperonant-nos i fent-nos sentir, en el més íntim del nostre si, tota la força d'una fe inquebrantable, estimulant-nos a la lluita per una victòria immediata, després de la qual ens sigui possible, si el destí ens és propici, reviure tota la magnificència de la primavera...

Ací, sentim la primavera. Però, una primavera trista...

A voltes, sovint, la quietud dels camps és interrompuda per l'esclat infernal de la metralla i la limpidesa del cel, a voltes s'embruteix per l'odiosa volada dels ocellots de fèrria carcassa, semblant la mort arreu on passen...

I els ocells ja no canten... Xisclen i fugen...

E. SALAVERT

Al servei de les armes del Proletariat.
Valdeconejos (Terol) 18-4-37.

CASTELLARENCS!!!

SUBSCRIVIU-VOS A «LA FARGA»

SENTIMENT

El fons de mon cor remogut amb mes penes,
batalla sens parar aquell trist pensament.
Enyorança que els meus ulls omplenes!,
llàgrimes amargues del meu sentiment.

Il·lusió perduda, tan t'estimava,
tan bé jo et portava en mon cor endins,
i amb tot, aquest cor que tan t'adorava
en poques paraules l'has fet a bocins.

Destroçat i tot, encara ell sospira
buscant un oblit que mai no pot trobar,
encara ell dicta dient que t'admira
pensant que per sempre t'haurà d'estimar.

Sagnant, entre llàgrimes, ple de tristesa,
confia morir-se en tan gran sofriment,
pensant sols amb tu i la teva bellesa
encara et perdona aquest gran turment.

QUIRZE MORERA

És indispensable ésser revolucionari

Del 19 de Juliol ençà, molts s'hauran preguntat més d'una vegada: A on anem ara? Què signifiquen tantes banderes? Què és la C. N. T.? Què és la U. G. T.? Què és el P. S. U. de C.? Perquè tindran més raó aquests que aquells de l'altra Espanya? I no veient altra cosa que moltes lletres i banderes, s'han contestat, no sé a on anem, ni tampoc sé a on sóc; però jo, com que sóc jo, em faré de la C. N. T. i veuràs quin cas en faran de mi, però, no; val més que em faci de la U. G. T., que hi ha «fulano» i a més són molts i així seré més ben vist.

Després d'això, el de la C. N. T. no ven res més que tres lletres, les del seu carnet, perquè tot el demés és «púrria», tot el demés fa nosa i sobra i així també pensa el de la U. G. T.

Venen els fets i obligats per les circumstàncies passen a un sindicat o altre en defensa dels seus interessos, no preocupant-los-hi altra cosa que el seu benestar, ignorant que primer que el seu de benestar, és indispensable el dels altres i és indispensable perquè treballant per millores generals repercuten a benefici propi. Aquell que es preocupa solament de casa seva, no ajuda a l'obra que tots pensem portar a cap. Avui, en els moments que vivim, és indispensable ésser revolucionari—encara que per a molts aquesta paraula és punt menys que indesitjable—.

S'ha d'ésser transformador i per això cal que ens preocupem. Cal que estudiem la vida; el que hi hem vingut a fer en aquest món, els seus defectes, els avantatges, el que interessa i el que no, i així analitzant punt per punt, adquirir un concepte, no l'encertat ni l'equivocat, un. Ja que pel sol fet de tenir un concepte de la vida, s'és i s'ha d'ésser mereixedor de tot respecte, que per altra banda, analitzant la diversitat de conceptes que vol dir parers, se'n treu un profit.

El desinteressat, el que no es preocu-

pa, no li ha d'agrair res la societat, perquè a més de perdre tot el que podria donar de sí si fos el contrari, és un destorb; és una massa de carn que camina i que consumeix i consumeix el que un altre essent útil per la societat estalvia.

Farem una revolució i la portarem tan endavant com homes hi hagi que es preocupin per ella; no pot ésser que a cada poble es comptin amb els dits de la mà els revolucionaris, n'ha d'ésser tothom, s'ha de preocupar tothom i així l'obra que anem a fer serà de tots. Tots hi haurem posat el nostre esforç i no hi hauran destorbs i serem tots a la vegada que direm gràcies al meu esforç hem fet una revolució digne de l'home civilitzat.

GELIS
del P. S. U. de C.

NOTICIARI

ELS REINTEGRES DE LA CAIXA D'ESTALVIS

Ens enterem de la disposició del Consell Municipal referent als reintegraments que sol·licitin de la Caixa d'Estalvis d'aquesta localitat, aquells ciutadans posseïdors de llibretes de crèdit contra la mateixa. Per consegüent, els qui tinguin necessitat de retirar fons deuen passar abans per la Conselleria d'Economia (Consell Municipal, durant les hores d'oficina) on els hi serà facilitada una sol·licitud que deurà omplenar i signar l'interessat i una vegada resolt cada cas per la Conselleria, ja es comunicarà el resultat.

Aquesta mesura farà innecessària la formació de la cua que es formava ja el dissabte a la nit pel diumenge al matí i també per tal de fer que els reintegres siguin justificats.

Màquines
d'ensofrar i sulfatar
de l'acreditada marca

Bacchus

les trobareu a la Llauneria

M. Rovira - MAJOR, 49
TELEFON 20

MAGNA ASSEMBLEA

Divendres passat, al vespre, el Consell Municipal convocà a una Assemblea extraordinària a tot el poble, en virtut de la protesta formulada al matí del mateix dia per elements femenins referent a l'escasseig de pa i augment de subsistències, de la qual ja donàvem compte en la nostra anterior edició.

L'acte tingué lloc en el Saló Municipal d'Espectacles, el qual es veié concorregudíssim com mai, ocupant la Tribuna el Consell Municipal i directius de les dues Sindicals U. G. T. i C. N. T.

El President del Consell, company Roca, exposà que conforme havien resolt amb la Comissió que havia formulat la susdita protesta, l'acte que tenia lloc era per a donar tota classe de satisfaccions al poble referent a la manera d'actuar la Conselleria de Proveïments i la d'Assistència Social, que eren les afectades, afegint que el Consell no s'havia espantat, però si s'havia disgustat que el poble s'hagués manifestat de la manera que ho ha fet, puix podien emprar-se altres sistemes com són el de demanar explicacions a les Conselleries respectives, les quals sempre han estat i estan disposades a donar les que calguin sobre llur actuació, a qualsevol veí que ho desitgi, cedint la paraula al Conseller de Proveïments.

El company Malla, després de dordre's de la forma que s'interpreten les coses de domini públic i el caire que se'ls hi vol donar, al·ludeix un Organisme i a varis particulars poc escrupulosos i fa una llarguíssima i documentada explicació de llur actuació com a President de la Conselleria de Proveïments, així com també de la dels companys que conjuntament comparteixen l'avui difícil i penosa tasca d'aquella Conselleria.

Després de dues hores de peroració demostrant l'esforç i activitat portats a cap per la susdita Conselleria, tan per aconseguir trobar farina o blat i demés queviures, així com que alguns d'aquests no fossin autoritzats per augmentar-se de

TERRA NOSTRA POEMES EPICS

AMAT GOSALBES TORRES

Primer volum de la Biblioteca de les edicions dels «Amics del Folklore de Catalunya»

LLEGIU-LO

PREU d'aquest volum, 4 ptes. - PREU d'aquest volum pels nostres subscriptors, 3
El trobareu a aquesta administració

preu, si vertaderament no hi havia motiu justificat demana a l'Assemblea nomeni una Comissió per tal d'examinar les factures de comandes que s'havien fet i demés documents adients.

Alguns ciutadans demanaren la paraula, palesant la brillant actuació de la Conselleria de Proveïments i d'altres per a formular algunes preguntes que foren abastament contestades, però amb tot i insistir perquè l'Assemblea nomenés la Comissió revisora, aquesta no es pronuncià.

Una companya pregunta referent al tracte de preferència que se li havia dit es donava als refugiats en règim de Colònia a «Les Arenes» i per consegüent, el company Montagut, Conseller d'Assistència Social, llegeix un breu però detallat escrit del tracte que reben els al·ludits refugiats, els quals de sempre han estat assistits i tractats com a qualsevol altre veí del poble, no havent-hi per tant, preferències de cap mena.

Parlà també el company Carenas, de la C. N. T., planyent-se també de l'espectacle que avui havia donat el poble, que més que res demostrava llur desagraïment envers qui fins avui havia realitzat només que sacrificis amb llur abnegació per tal de què el poble proletari posseís els aliments més necessaris, però, que s'hi s'havia arribat un moment que ni a còpia de llur esforç no s'havia pogut assolir llur comès, per manca de les matèries indispensables, el poble no havia de comportar-se de la manera que ho havia fet.

Parla també el company Gelis, de la U. G. T. i diu que tot això ha estat portat per elements incomprensius i pertorbadors i provinent d'unes fulles-convocatories que havien estat repartides pel Comitè d'Enllaç C. N. T. - U. G. T., en les quals s'anunciava precisament per avui una Assemblea de conjunt per anar a la socialització o col·lectivització d'indústries que encara no ho estaven, comerços, agricultura, etc., quina Assemblea s'havia tingut d'ajornar per tal de donar lloc a la celebració de la present i que per consegüent, amb manifestacions com la que s'havia donat, no era manera de procedir i molt menys en els moments de reivindicació proletària que estem vivint.

Després de tornar-se a insistir per la Presidència perquè es nomenés una Comissió revisora de l'actuació de la Conselleria de Proveïments i l'Assemblea no manifestar-se, es donà per clos l'acte.

L'ASSEMBLEA DE DILLUNS

El pròxim dilluns, a la nit i en el saló municipal, el Comitè d'Enllaç C. N. T. - U. G. T. celebrarà l'assemblea que havia de tenir lloc el passat divendres, dia 23, i que fou suspesa pels motius de tots prou coneguts.

UN EXIT DE L'ESBART TEATRAL

El passat diumenge, tal com anunciarem en l'edició anterior l'Esbart Teatral, posà en escena l'obra «Juan José» i la comèdia «L'Oncle Manel».

El públic omplènà el saló municipal d'espectacles i gaudí abastament les delícies de la representació que sabé agrair amb unes ovacions que ho diuen tot.

Avui, deixem de publicar contra la nostra voluntat l'acostumada resenya, per no haver arribat fins a l'hora de tancar aquesta edició a les nostres mans.

Encara que aquesta secció no sigui la més edeuada, no podem per menys de fer constar que l'Esbart Teatral, en la representació de «Juan José» ha assolit un dels seus millors èxits.

Els actors J. Vilanova, A. Girbau, J. Ribas Illa i per què seguir anomenant si tots estigueren a gran altura?

El que també podem dir és que les actrius amateurs saben el que ha d'ésser el teatre; això és, prescindir del personalisme i tirar-se de ple al personatge que representen de l'obra.

No és i tal com hem dit aquest lloc apropiat per a una crítica, però si edeuat per a fer prevaldre i perquè perduri l'èxit del nostre abnegat Esbart Teatral.

La nostra felicitació a tots els elements que amb el seu esforç contribuïren a portar a terme aquesta representació que tant de bé diu per als annals del teacastellarenc.

AVIS D'ADMINISTRACIO ALS SUBSCRIPTORS FORANS

Posem en coneixement dels nostres subscriptors forans, que a causa de l'augment sofert en les franquícies, a partir d'aquest mes la subscripció serà de 80 cèntims en lloc de seixanta-cinc, com fins ara havia regit.

LA COMMEMORACIO DEL PRIMER DE MAIG

Demà al matí en compliment de l'ordenat pel Ministre d'Instrucció Pública del Govern de la República, tindrà lloc a les Escoles la commemoració del Primer

de Maig, amb explicació per part dels Professors de la significació històrica de la susdita data, acabant amb un repartiment individual d'«escarapeles» commemoratives de la diada i caramels, quines despeses van a càrrec de l'Estat.

VISITA D'INSPECCIO

Dimarts passat uns Delegats de la Conselleria d'Assistència Social de la Generalitat de Catalunya, estigueren a la nostra població, efectuant una visita d'inspecció als Refugiats de «Les Arenes» del qual quedaren molt satisfets, tenint paraules d'elogi pel Conseller d'Assistència Social company Montagut que els acompanyà, i per l'encert del Consell Municipal en escollir aquell bell paratge i edificacions.

NAIXEMENTS

Dia 21. — Maria Orrit Juni, filla de Joan i de Francesca.

Dia 23. — Jacint Miralles Ferré, fill d'Agustí i de Rosa.

Dia 25. — Llibertari Altarriba Bigai, fill de Francesc i de Maria.

La nostra mes cordia! enhorabona als pares i familiars.

CASAMENT

Dia 29. — Esteve Serra Ribalta amb Carme Serra Carrera.

Desitgem als novells esposos un sens fi de felicitats.

DEFUNCIO

Dia 26. — Petrona-Cleomedes Vall Arquint, vidua, de 81 ans.

La nostra mes sincera condolença a tots els seus familiars.

TORN DEL RAM D'ALIMENTACIO

Prosseguint el torn establert pel ram d'alimentació, el pròxim diumenge, li pertany restar obert de 8 a 1 del matí, el següent establiment:

Jaume Homet - Carrer Molí.

FARMACIA de torn per a diumenge,
Torras, 1

Llegiu i propagueu

“La Farga”

Setmanari Castellarenc